

ARNHEMSE SCOURANT.

N. 1000... BUITEN GEWOON... 25

De prijs des Courants, die geregeld vijfmaal... in de drie maanden.

WOENSDAG 11 OCTOBER.

De prijs der Advertentie is, van den... 20... 35...

Buitenlandsche berigten.

GRIEKENLAND.

Athene, 36 sept. Tegen 1 uur in den nacht begaf... de overste Katergis naar de kazerne...

(Eene tijding van lateren datum behelst het volgende.) Eindelijk, nadat alle punten ondertekend waren...

DUITSCHLAND.

Augsburg, 5 oct. Sedert gisteren avond vertelt men hier een treurig voorval, dat vier uren van hier in den loop van den dag moet hebben plaats gehad...

PRUISSEN.

Post. Niet lang na het vertrek van keizer... verspreide zich algemeen het gerucht...

den volgende inhoud... Twee keizerlijke Russische collegie-raden uit het gevolg des keizer zonden, des daags van de doorreis des keizers door Posen...

heeren in het logement, die in verschillende talen naar het stur der aankomst van den keizer konden gevraagd hebben...

ENGLAND.

Londen, 7 oct. Onze ministeriële bladen blijven over het algemeen, gunstig denken over de jongste omwenteling in Griekenland...

De Russische grootvorst Michael heeft het verlangen aan den dag gelegd, om ook de Hooglanden van Schotland te bezoeken...

Te Dublin heeft het berigt, dat de lord-luitenant van Ierland, graaf de Grey, die nog in geruimen tijd aldaar niet terug verwacht werd...

In eene vergadering der associatie tot herroeping der unie, den 3den dezer te Dublin gehouden, heeft O'Connell bij herhaling den wensch geuit...

Alhier zijn zeer treurige tijdingen uit Jamaica ontvangen. Kingston, de hoofdstad van dat eiland, is den 29sten augustus door eenen brand bezocht...

diensten bewezen, maar de Negers betoonden zich over het algemeen ongeezind, om tot blussing of het bergen van goederen mede te werken.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 oct. Ofschoon, volgens jaarlijksche gewoonte, sommigen beweren, dat de wetgevende Kamers reeds den 7den december geopend zullen worden, geloof men vrij algemeen, dat zulks niet voor het einde dier maand geschieden zal.

— Het schijnt zeker, dat de ministers, in de aanstaande zitting, geen ander handels-tractaat dan dat met Sardinië aan de Kamers zullen voor te leggen hebben, dewijl de onderhandelingen met Engeland, Pruisen en den Duitschen bond tot geenerlei uitkomst hebben geleid.

— Eenige dagbladen verzekeren, dat het hof der Tuileriën zich sterk verontrust over het aanstaande bezoek van den hertog van Bordeaux te Londen. Het zou besloten hebben verscheidene geheime agenten van politie derwaarts te zenden, te meer, dewijl men het niet voor onmogelijk houdt, dat de pretendent zich ook naar Ierland zal begeven, om O'Connell te bezoeken, en hem voor de onlangs gegeven bewijzen van deelneming in zijnen persoon dank te zeggen.

— Het Fransche gouvernement zendt een der kundigste ingenieurs, den heer *Napoleon Garrelle*, met den heer *Courtives*, ambtenaar bij het bestuur van bruggen en wegen, naar Amerika, om de landengte van Panama te doorloopen, ten einde te onderzoeken, welke de beste rigting is, die men aan een kanaal tot verbinding van den Atlantischen Oceaen en de Stille Zuidzee zal kunnen geven. Deze zending levert een nieuw bewijs op, hoeveel gewigt de Europeesche mogendheden aan deze verbinding hechten. Engeland en de Vereenigde Staten hebben zich reeds daarmede bezig gehouden, en Frankrijk toont zich naifverig om aan deze grootsche onderneming deel te nemen. Het hoofdbezwaar schijnt gelegen in de hoogte, welke men overtrekken moet, om van de eene zee in de andere te komen. Bij gemiddeld tij, is de Atlantische Oceaen 1 ned. el 7 duim lager dan de Zuidzee; maar de vloed verheft zich in de Zuidzee 3 ellen 24 duim onder het gemiddeld waterpas te Panama, en daalt vervolgens even zoo veel. Te Changres, het voor de Fransche stoombooten bestemd landingspunt, is het verschil slechts 18 duim, en de heer *Garrelle* geeft dan ook aan dit punt de voorkeur, om den arbeid aan te vangen, doch het gebrek aan geschikt werkvolk in die streken zal een tweede hoofdbezwaar opleveren.

— Volgens ontvangen berigten uit Algiers, zijn de laatst overgebleven strijdkrachten van den emir geheel gedesorganiseerd, en de voornaamste opperhoofden, welke hem tot hiertoe getrouw gebleven waren, naar Marokko geweken, waar zij niet dan ongewapend hebben mogen binnenkomen. Van de genoemde opperhoofden heeft *Abd-el-Kader* nog alleen den kalif *Abd-el-Baki* bij zich, die voor den minst betekenisvollen van allen wordt gehouden.

— Het *Journal des Débats* deelt den volgenden brief van den 30sten uit Madrid mede:

»Ik heb u in mijn laatste schrijven gemeld, hoe de pogingen tot opstand, welke men te Cordova, Segovia, Zomora en Badajoz gedaan had, mislukt waren. De gisteren en heden alhier aangekomen brieven melden, dat soortgelijke pogingen op verscheiden andere punten van Spanje hebben plaats gehad, en wel voornamelijk in het zuiden, waar de partij der heethoofden alle bestanddeelen tot eenen militair opstand had gereed gemaakt. Maar alomme heeft de overheid die uitgestrekte zamenzwering, die zulke eene bloedige reactie moest te weeg brengen, weten te voorkomen of te bedwingen. De troepen, eenige weinige, door eene noodlottige eersucht gedrevene lieden uitgezonderd, hebben de gezaghebbers vermogend ondersteund.

»De opstand te Sevilla was in den avond van den 24sten op den 25sten uitgebarsten. Onderscheidene zamenscholingen hadden zich op de pleinen en straten gevormd. De troepen, bevel ontvangende om het hoofdplein schoon te vegen, hebben zulks zonder aarzelen gedaan, en de muiters zijn gedwongen geweest de vlugt te nemen. Patrouilles, in alle rigtingen uitgezonden, hebben voorts al de volkshoopen verstrooid, die in de naauwe en kromme straten andermaal poogden bijeen te rotten. Gedurende den nacht zijn eenige snaphaan-schoten gelost, maar de troepen waren onder de wapenen gebleven en de orde is volkomen hersteld. Twee vaandels, een wit en het ander zwart, zijn in handen gevallen. Zij voeren het hoogdravend opschrift: *Viva la libertad*,

mueran los tiranos. Verscheiden personen zijn gevat en aan de bevoegde autoriteiten overgeleverd. Onder dit getal zijn drie jonge manschaps, die terstond in vrijheid gesteld zijn. Het schijnt was die beweging door eenen man, die aan de stad vreemd zijn, betoeld was. De politieke chef van Parijs, in zijn rapport aan de regering, dat de hoofd-aanleggers der beweging *Esparteristen* noemt, heeft beweerd:

»Deze was bestemd, om de voornamen stockhouders van eenen uitaank te worden, die terzelfder tijd in het kanton van Gibraltar en in het gebergte van Ronda in opstand kwamen, maar den 23den heeft de politieke chef, die verwittigd was, dat de zaamgezworenen in eene kroeg bij Alameda zaamgekomen waren, hen er doen grijpen. Men heeft het voornamen hoofd van het eedgespan, den kleedermaker *Sato*, gezeven, hij is de schutterij van Madrid en een allervurigst aanhanger van den ex-regent, in handen gekregen. Hij was zoo even van Gibraltar aangekomen en bevond zich in gezelschap van die serjanten der bezetting, welke hij verleiden wilde. Er is terstond over de zaak van den zaamgezworenen een onderzoek bevolen, en ten gevolge van hetzelfde zijn twee andere serjanten en verscheiden inwoners der stad in het fort Santa-Catalina gevangen gezet. Men heeft verscheidene bewaarplaatsen van wapenen ontdekt; in een huis zijn vijftig geweren gevonden.

»Het kavalierie-regiment Bourbon, hetwelk de gouverneur Badajoz had doen verlaten, wilde zich, bij zijne aankomst te Merida, voor de centrale junta verklaren; waar de zaamgezworenen, die deze beweging aanstookten, zijn gevat geworden, alvorens zij hun oogmerk hadden kunnen uitvoeren; twee kapiteins, de dokter van het regiment en drie wachtmeesters zijn voor eenen krijgsraad gebragt. Te Leon, te Grenada, te Carthagena, te Pontevredra en te Santander wilden de Esparteristen almede een *pronunciamiento* doen uitbarsten. Eenige benden gepeupel hebben de straten doorkruist onder aanheffing van het gescheuw: *Viva Espartero! viva la junta central! Mueran los tiranos!* Maar de overheden hebben krachtige maatregelen tegen deze rustverstoorders genomen en de openbare rust is op geen ernstige wijs gestoord geworden. Te Vigo was de rebellie op het punt om uit te barsten; maar de kapitein-generaal heeft het *ayuntamiento* (of gemeente-bestuur) gedwongen, hem het geschut, de ammunitie en de geweren, welke men tijdens het *pronunciamiento* tegen *Espartero* uit het fort San Francisco gehaald had, uit te leveren; door dezen maatregel heeft hij de schutterij, die genegen scheen, de beweging ten behoeve der centrale junta te ondersteunen, in toom gehouden.

»Het plan der zaamgezworenen was, eenen algemeenen opstand te verwekken op den dag, dat de stemming in de hoofdplaatsen der provinciën opgemaakt zou worden. De regering heeft deze groote proef zegevierend doorstaan, en men twijfelt niet meer, of zij zal rustig de halve maand doorkomen, die nog tot op de opening der cortes verlopen moet. De berigten uit Barcelona en Saragossa zijn zeer voldoende; men beschouwt den opstand dier beide steden van nu af aan als sonder gevaar.

— Onder de laatste gewone berigten van Barcelona is, dat Igualada zich voor de junta verklaard en dat *Prim* den 2den *Amellers* troepen te Santa-Eugenia, een kwartier-nur wegs van Girona, aangegrepen heeft; de bijzonderheden van het gevecht waren echter nog niet bekend.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 8 oct. Men schrijft uit Port Mahon, van den 17den september, dat het Nederlandsche exercitie-eskader, onder bevel van Z. K. H. Prins *Hendrik der Nederlanden*, zich toen aldaar bevond en van daar waarschijnlijk, zoödra er zich eene gunstige gelegenheid aanbod, de terugreis naar het vaderland zou nemen.

— Den 4den dezer hield de hoofddirectie der *Vereeniging ter Bevordering der Oude Nederlandsche Letterkunde*, te Leiden eene vergadering, en besloot, in weerwil dat het getal inteekenaren nog slechts even genoegzaam mag gerekend worden, om de noodzakelijke kosten te dekken, de onderneming als begonnen te beschouwen, zoo spoedig mogelijk met het afdrucken eenen aanvang te maken, en in maart aanstaande een stuk aan de deelnemers af te leveren. Onder de stukken, die in dezen eersten jaargang zullen worden opgenomen, behooren onder anderen het eerste van den *Leekenspiegel*, belangrijke fragmenten uit den roman *Guerin van Montglouis*, enz.

ARNHEM, 9 October.

Het *Nederlandsch Nieuwsblad* heeft zich in n°. 212 van gisteren weder karakteristiek gekend, en als naar het leven afgeschilderd. *Arnhemsche Courant* heeft in haar nummer van 13 juli jl. gebruik gemaakt van haar groot recht, om de daden der regering te bespieden en daarover hare gedachten te uiten. De regt is haar bij artikel 4 der wet van 16 mei 1822 (*Staatsblad* n°. 34) uitdrukkelijk toegekend. Om dat regt stelt zij prijs, als op eene vrucht der vrije drukpers.

Het *Nederlandsch Nieuwsblad* zegt, dat in Nederland zoodanige vrijheid der drukpers niet bestaat, dat het zulke eene vrijheid voor zich niet begeert, en dat de wetgever, die dezelve verleende, verdacht zoude moeten worden gehouden, dat hij de ontbinding der maatschappij, geenszins geregeld en krachtig bestuur van den staat op oog had.

Wanneer men van dit regt gebruik makende, de handelingen der openbare magten afkeurt, ziet het *Nederlandsch Nieuwsblad* daarin een streven, om de regering ongegrond en ongestraft van de schending van haren eed te beschuldigen.

Behooren zoodanige denkbeelden in Nederland in Turkije te huis?

Wanneer dat *Nieuwsblad* het gebruik make van dat grondwettig regt zoo hoogelijk afkeurt, als verderfelijk voor een geregeld en krachtig bestuur van den staat, toont dan dat *Nieuwsblad* een constitutioneel Nederlandsch of wel een oppermagtig Turksch bestuur te verlangen?

Zou het niet juist zijn, wanneer dit blad zijnen titel van *Nederlandsch Nieuwsblad* tegen dien van *Turksch Nieuwsblad* verwisselde?

Dit *Turksche Nieuwsblad* onderstelt de mogelijkheid, dat de *Arnhemsche Courant*, in haar nummer 137 van 13 juli jl. het bestaan van daadzaken zoude hebben verzekerd, zonder bewijs voor dat bestaan te bezitten. Wat verradt dat? Zou het ook zijn, dat dit aan dat *Nieuwsblad* niet vreemd is? Anders toch zou het dat voor onmogelijk, immers hoogst onwaarschijnlijk, hebben gehouden.

Het verlangt, dat de *Arnhemsche Courant*, voort dat zij voor haren regter ter harer verdediging is opgeroepen, met die verdediging te koop loope. Zouden anderen dat niet hoogst onvoegzaam, tenminste te voorbarig keuren? Misschien is het oogmerk van het *Nieuwsblad* alleen het publiek diens te maken, dat de *Arnhemsche Courant* voor hare aangevoerde daadzaken geen bewijzen zoude bezitten. Maar dan zal hetzelfde ter zijner tijd gelogenstraff worden; want de *Arnhemsche Courant* mag, naar waarheid, verzekeren, nu reeds hare bewijzen gereed te hebben, om, wanneer het er toe mogt komen, hetgeen zij niet verwacht, bij hare openlijke verdediging van dezelve het noodige gebruik te maken.

Rechtswezen.

Heldermalenveld, gemeente Putten.

Twistgeding tusschen wezenlijkheid en schijn.

In de *Arnhemsche Courant* van 14 juli 1842 heeft men een verslag gelezen, betreffende het vreedsoorlogig regtsgeding over het uitziggen van gronden in de maatschap van het Helderveld, gemeente Putten. Naar dien dat regtsgeding sedert, in appel voor het provinciaal gerechtshof van Gelderland, is voortgezet en bepleit geworden, oordeelen wij thans eene nadere beschouwing van den stand dier zaak aan de kenners te meer omdat die kwestie in een geding tusschen schijn en wezenlijkheid dreigt over te gaan, alom de conclusie, door het openbaar ministerie den 6den september H. genomen, strekkende is tot bevestiging van het vonnis der regtbank, op grond; »dat hetzelfde ministerie in de overgelegde stukken heeft gezegd: »de beide Heldermalenvelden slechts eene maatschap zijn.»

Daar nu deze grond der conclusie ten sterkste druischt tegen alles wat van het wezenlijke is.

beend is, zoodanig dat niemand, vóór het ontstaan van dit geschil, aan eene eenheid der beide maalschappen heeft gedacht, zoudé men moeten vooronderstellen, dat het oordeel van het openbaar ministerie op zulke bewijsstukken is gevestigd, dat deze sterker bewijzen dan daadzaken, die algemeen bekend zijn. Wij die de wederzijdsche gemeenschappen steeds als afzonderlijke hebben zien bestaan en handelen, willen daarom openbaar onze tegenovergestelde meening toetsen aan den inhoud der stukken, die wij vermoeden kunnen het openbaar ministerie in zijne beschouwing hebben geleid.

Den eerste grond daartoe zal wel ontleend zijn uit het extract uit het oude Malenboek van 't Helrevoort, bovendien zoowel de lijst der erven ten jare 1637 als de maalschap van Nijkerk voorkomende, als ook van de erven der maalschap onder Putten. Wij zien toe, dat hierin eenige aanleiding is om te vermoeden, dat beide maalschappen in oude tijden onder eenzelfde toezigt of bestuur zijn geweest. Maar diezelfde lijst bevat ook erven, die thans tot de maalschap van het Hunerveld behooren, zoo als: Broekhuizen, den Hemer, 't Heilige Cruis, Altaer en andere. Evenso vindt men daarbij opgenomen een aantal erven ten zuiden, dat is aan de andere zijde van Nijkerk gelegen, welke van het tegenwoordige Helder-veld geheel zijn afgelegen, en bijzondere herten of ingesloten heidevelden bezitten. Diezelfde aanleiding doet er derhalve, om te danken dat de tegenwoordige zelfstandige maalschappen van het Hunerveld en van het Helderbroek met de maalschappen van Putten en Nijkerk eene enkele gemeenschap hebben uitgemaakt!

Den tweede stuk, de malenresolutie van 1637, bevat de bepaling: »dat er altijd sullen wesen twee veldgraven in Putten en twee in Nijkerk, die altijd goede opzicht op het veld zullen hebben. Ook hieruit kan besloten worden tot eene vroegere eenheid van bestuur en gemeenschappelijk toezigt op het veld tegen afgravingen van particulieren. Maar wij vragen of deze beide stukken, ofschoon eene eenheid van bestuur, op dat tijdstip doende vermeden, genoegzaam kunnen worden geacht om het besluit op te maken, dat geene dier verbondene maalschappen, zonder de toestemming der andere, enige verandering kan maken op haar eigen veld? Elke buurt-schap toch, die er onder Putten thans bestaat, bezit en oefent op zich zelve dat regt, en heeft zulks hoogst waarschijnlijk ten allen tijde geërfd; want het is een natuurlijk en noodzakelijk regt, hetwelk de grondslag en zelfs de noodzakelijke voorwaarde van derzelve ontstaan moet zijn geweest, althans, voor zóo ver het de soolweten of oude stemregt hebbende erven betreft, die niet tegen grondrenten zijn aangeboord.

Klaarblijkelijk, toch, is het in den aard der zaak gelegen, dat elke maalschap oorspronkelijk het afzonderlijk eigendom was van de eerste daarin aangebouwde erven. Het is daarom meer dan waarschijnlijk, dat ook de buurtschap Hal, of de maalschap van het Helder-veld onder Putten, geene uitzondering zal hebben gemaakt op dien algemeen noodzakelijken grondslag, en zij, zoowel als elke der andere maalschappen, die haar omringen, steeds alle oorspronkelijke regten op haar veld zal hebben bezeten en behouden; niettegenstaande hare vereniging of samenwerking met eene andere naburige gemeenschap. Eene vereniging, die slechts tot doel kan hebben gehad, om een beter toezigt te houden op het aanliggende veld, tussehen beide gelegen. Zelfs, als wij aannemen, dat de renten en opbrengsten wegens toegestane aanplantingen tot gemeenschappelijk voordeel verdunde zouden, dan nog is het waarschijnlijk, dat het oorspronkelijk regt, tegen afgravingen toe te staan, aan elke maalschap is geërfd; dewijl de eene wel voordeel maar geenszins nadeel had, wanneer de andere tegen betaling liet afgraven, en elke beperking van dit eigenaardig regt, bij de andere door de anderen, uiterst moeilijk, zoude zijn geweest.

Onzes inziens kan er dan ook bij eenig nadenken geen twijfel bestaan of de toevallige, zoowel als de opzettelijke vereniging van twee buurt- of maalschappen, is niets anders geweest, dan de associatie van twee partijen, wellicht onder den invloed van een enkel vermogend geërfde te wege gebragt; om zeker doel, in beider belang, te bereiken. Hieruit volgt dan echter, dat de onwil of de nalatigheid van eene derzelve genoegzaam was, om die samenwerkingen te laten ophouden, zonder dat er iets anders te regelen bleef dan de lijn van begrenzing, zoo die intus-

schon was verloren gegaan, welke echter, in het onderhavige geval, door de scheiding der ambten Putten en Nijkerk, was aangewezen. De zekerheid van dit gestelde wordt boven allen twijfel verheven, wanneer men de maalschap onder Putten, zoo lang het menschen heugt, en zonder tegenspraak van iemand, alle regten van zelfstandigheid en onafhankelijkheid ziet oefenen; terwijl tevens uit zoo vele der overgelegde stukken blijkbaar is, dat die maalschap, in de laatste eeuw althans, de eenige bezitter is van alle inkomsten en grondrenten, die in haar veld zijn gevestigd, en daarbij geen enkele grondrente of molenpacht bezit wegens gronden, in de maalschap van Nijkerk gelegen. Eene innige gemeenschap, eene geheele vermenging van eigendom, voor elk geërfde éene maalschap, in de gansche uitgestrektheid der beide maalschappen, welke gemiddeld een uur gaans van elkander zijn afgelegen, en van ouds tot verschillende ambten hebben behoord, is bovendien nauwelijks mogelijk te achten, en ook zoo zeer strijdig met de bijzondere belangen van elken geërfde, dat dergelijke ondenkbare gemeenschap van allen in alles, door stellige, onbetwifelbare bewijzen behoort te worden aangetoond.

Er is een derde stuk, van lateren tijd, overgelegd door de maalschap onder Putten, zijnde de molenresolutie van 1808. Aldaar komt de uitdrukking voor: »Is geaccordeerd dat voor primo februari 1809 eene scheiding moet bewerkt worden op het veld tusschen de ambten Nijkerk en Putten, en is daartoe (eene) commissie benoemd, aan de zijde van Putten de Wel Edele heer H. VAN WESTERVELD met en nevens H. VAN DE GOOT, en aan zijde van Nijkerk de heer H. VAN GEFENGOED met en nevens H. GROENEVELD.»

Wij erkennen, de bewoordingen van dat stuk zijn geschikt om het opgevalte en voorgestane dwaalbegrip der eenheid van beide maalschappen te versterken; want zij kunnen doen denken aan eene bijeenkomst van geërfden, zoowel uit Nijkerk als uit Putten, wanneer men niet beter bekend is met de wezenlijke toedragt der zaak, en de gelegenheid mist om van den schrijver dier resolutie en van de nog levenden der toen handelende personen het tegenovergestelde te hooren getuigen. De waarheid is, dat er langen tijd voor en langen tijd na 1808 geene vergaderingen meer gehouden werden door geërfden uit Nijkerk. Er waren geen veldgraven meer, noch toezigt op het veld. Aanplantingen, door particulieren gedaan, werden niet belet, blijkens de geschied, welke bij en onder het erf Bloemendaal omtrent dien tijd zijn geschied. Toen dus, op hoog gezag, ter zake van de verponding, eene bepaalde lijn van scheiding tussehen de maalschappen en de ambten van Putten en Nijkerk moest worden aangewezen, — toen werd, op de vergadering van den 23sten november 1808, de gemelde commissie benoemd om dat werk te verrigten. De uitdrukking aan zijde van Nijkerk moest hier alleen te kennen geven, dat men twee personen koos, die zoowel onder Nijkerk als onder Putten gerechtigd waren, en daarom geschikt werden geoordeeld, om de gerechtigden uit Nijkerk te vertegenwoordigen en hunne belangen voor te staan. Dat die keuze echter niet met medewerking der gerechtigden uit Nijkerk geschiedde, is eenigermate daaruit blijkbaar, dat de ondertekenaars der resolutie alleen geërfden waren onder Putten; alsmede daaruit voer, dat de scheiding, door hen daargesteld, niet door de gerechtigden uit Nijkerk is geëerbiedigd, waardoor de tusschenkomst der staten later werd veroorzaakt.

Maar ofschoon er dan ook geen blijk aanwezig is, dat iemand der gerechtigden uit Nijkerk op die vergadering der Putten maalschap is tegenwoordig geweest; — zoo willen wij nogtans eens aannemen, dat de veldgraven onder Putten de gerechtigden uit Nijkerk mede hadden opgeroepen, of uitgenoodigd, om eene vergadering bij te wonen, in welke over de scheiding op het veld zoude worden gehandeld en waarbij de laatste dus mede belang hadden. Zoudé men dan hieruit met regt en reden tot eene wederkeerige afhankelijkheid der beide malenvelden mogen besluiten? Er werd toch in die vergadering niet over het afgraven gehandeld; derhalve kan daarin nimmer enige grond gevonden worden, om te beslissen, dat de eene maalschap zonder de toestemming der andere over hare velden niet mag beschikken.

Wat nu verder den inhoud der acte van 1819 betreft, ook dit stuk kan niet dienen, om de eenheid der beide maalschappen te staven, zoo min wat den woortijd aangaat, als wat het tegenwoordige betreft. Zoodanige eenheid toch is lijnregt strijdig met het daarin uitgedrukte twisten, niet over het regt om gronden

af te graven of uit te geven, noch over het genot van het veld in het algemeen, maar over het maaijen van plaggen en het steken van turf in elkanders veld; welk twisten, echter, alleen betrekking had op de velden, in de nabijheid der scheiding gelegen. Uit die acte moest, daarentegen, zijn gebleken, dat men zich toen, om de maalschap onder Putten tot eene voor haar nadelige scheiding te verbinden; beholpen heeft met de personen, die 50 jaren vroeger den last hadden aangeneomen om eene scheiding te maken, ofschoon met 19. februari die lastgeving reeds was geëindigd. Ook blijkt uit het slot dier acte, dat dezelve door de zoogenaamde gecommitteerden alleen PROVISORIEEL is geëerbiedigd, zonder nader te zijn bekrachtigd of onder-toekend door iemand der gerechtigden onder Putten. Alleenlijk is de lijn van scheiding geëerbiedigd geworden, en de Klaauwengang of Overweide is, op den oaden voet, van beide zijden blijven voortduren; maar zonder, zoo min als voorheen, aan de insluitingen en afgravingen, door de maalschap onder Putten toegestaan, hinderlijk te zijn geweest.

Neemt men nu verder de overige bewijsstukken in beschouwing, dan kan het, onzes inziens, niet anders, of dezelve moeten voldoende bewijzen opleveren, dat de gerechtigden in de maalschap onder Putten, sedert 1736 althans, en tot op heden, het onbetwist bezit en genot hebben gehad van dat gedeelte des Helder-velds, onder het voormalig ambt van Putten gelegen. Overtuigend moet daaruit blijken, dat die maalschap alleen en afzonderlijk het bezit en de beschikking heeft over de malen-pacten en inkomsten van alle gronden, die aldaar sedert onheugelijken tijd zijn uitgegeven, en bijzonderlijk ook der rente van den grond, waarop de Kokkenhut of het Easternest is gebouwd, waarvan de oorspronkelijke eischer bezitter is en voorheen aan zijnen prédecesseuren is afgestaan. Dit laatste voorzeker met geen ander regt dan nu door hem aan de maalschap onder Putten wordt betwist, ofschoon beide erven slechts weinig schreden van elkander zijn afgelegen. Hoe zoudé nu zoodanig openbaar en erkend bezit en genot kunnen bestaan, indien niet de laatstgenoemde maalschap van de gerechtigden onder Nijkerk onafhankelijk was, en steeds onafhankelijk is geweest. En moest in alle geval geen duidelijk en beslissend bewijs van die afhankelijkheid geleverd worden door hem, die het regt beweert te hebben, om aan de maalschap onder Putten de bevoegdheid te betwisten om van hare gronden aan hare eigen geërfden en gerechtigden uitgiften te doen?

Na zooveel bijgebragt te hebben, om de werkelijkheid te verdedigen tegen den schijn, willen wij echter ook, opzigts het regt, voor het oogenblik eens aannemen, dat beide maalschappen van ouds in volkomen gemeenschap zijn geweest, en dat, hoe strijdig zulks ook met de waarheid is, die eenheid onveranderd en onverjaard is blijven voortduren. Zal dan daaruit volgen, dat de oorspronkelijke eischer regt bezit, om de beschikkingen der maalschap onder Putten te betwisten, en te vorderen dat de insluitingen werden opgeruimd, en de grond ten zijn gebruike worde overgelaten?

Wij zien niet in, hoe dit laatste gevolg uit het eerste gestelde zoude moeten of kunnen voortvloeijen. Wel begrijpen wij en geven toe, dat de oorspronkelijke eischer, alsdan, even als elk ander gerechtigde, bevoegd zoude zijn om de besluiten, op de maalschaps-vergaderingen genomen, ten zijnen nutte aan te wenden, of op verandering en verbetering aan te houden, wanneer daarin iets onbillijks of niet zijne regten strijdigs moogt zijn opgenomen, — maar wij oordeelen tevens, dat hij dan, evenzeer als elk ander lid der maalschap, gehouden zoude zijn om zich naar de instellingen dezelve te gedragen. Die instellingen toch zijn het, welke hier alleen te pas kunnen komen, dewijl elk geërfde zijne regten niet uit de bepalingen of den geest der Fransche wetten heeft ontleend, maar uit den ouden staat van zaken en regten, welke overeenkomstig de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, omtrent de zedelijke ligehamen, thans moeten gelden. Onderzoeken wij nu die instellingen, dan lezen wij, in artikel 9 der overgelegde resolutie van 1629: »Mede is bij de eigenaars der voorseijde maalschap eendrachtelick ingewillicht en overgegeven, dat die veldgraven en gedeputeerden, nu ofte in toekomende tijden, synde die gemeene maeten ter noot oft naar older gewoonte, mogen verdachvaarden op een seekere plaats in haer juris dictie, daer 't nae haer goetduncken best gelegen sal zijn.» En verder in artikel 2 of alinea 3 der resolutie van 1637 zien wij uitgedrukt: »Maar soe verre iemandt beñigt

veldt wilde affgraven of eenig maelen holt aan hem werven, sullen de veldgraven op die generaele bijcomst die erfgenamen voordragen en derzelver resolutie daarop gevolgd (worden)."

En wat bevatten nu deze oude bepalingen meer of anders dan hetgeen nog heden ten dage wordt nagekomen, zoo omtrent het bijeenroepen der geërfden, als ten aanzien van het stemmen en besluiten in de algemeene vergadering op den Renselerberg; welke algemeene vergadering, na gedane oproeping, wel te onderscheiden is van de bijzondere bijeenkomsten der veldgraven op mei-avond. Er verschijnen, het is waar, sedert bijna twee eeuwen, geen veldgraven of geregtigden meer uit Nijkerk, — maar waarom hebben zij dat nagelaten, indien zij werkelijk mede eigenaren waren van het veld onder Putten en derhalve regt hadden om mede te stemmen over zaken, die dat veld betreffen? Waarom voldoen zij dan nog bij voortdurende niet aan hunnen pligt, om op te komen, wanneer de geërfden worden opgeroepen, ten einde over de belangen van het Putterveld te handelen?

Maar ook, zoo de oorspronkelijke eischer als lid der maalschap onder Putten wilde aangemerkt zijn, waarom weigerde hij dan zijn aandeel in de maalschap onder Nijkerk aan de gemeenschap onder Putten af te staan, om daartegen hetzelfde genot en gerief te hebben als aan elk ander lid aldaar wordt verleend en overgelaten?

Wat overigens de goedkeuring der besluiten betreft, waartegen de oorspronkelijke eischer zich poogt te verzetten, — niet slechts de leden van de maalschap onder Putten hebben dezelve eenparig goedgestemd, maar alle wezenlijke geregtigden aldaar hebben, *hetzij uitdrukkelijk, hetzij daadzakelijk, door het asperken van gronden, hunne toestemming te kennen gegeven.* En, wat meer is, van de geregtigden uit Nijkerk hebben zich geen anderen daartegen verklaard dan de oorspronkelijke eischer, die, na eerst zijnen bijval deswege te hebben te kennen gegeven, zich door een ander geërfde uit Nijkerk, die zelf geen soolweerbzitter was, tot dezen tegenstand heeft laten bewegen.

Voor zoo ver de oorspronkelijke eischer zich mede heeft beroepen op art. I der acte van 1819, als zullende daarstellen *eene verbindtenis om te kunnen en te mogen weiden door het geheele veld*, — dit punt is vroeger genoegzaam toegelicht, en daarbij aangetoond wat die woorden aldaar beteekenen en ook in hoever de inhoud dier acte voor de maalschap onder Putten als verbindend kan worden beschouwd. Wij meenen echter nog te moeten aanvoeren, dat wij art. 648 van het Code Napoleon toepasselijk blijven achten op elk wezenlijk regt van parcours of klaauwengang, mits het wederkeurig geoeffend worde. Dat artikel spreekt duidelijk van een regt; *«Le propriétaire qui veut sa clore perd son droit au parcours et vaine pature, en proportion du terrain qu'il y soustrait.»*

Daar het hier echter zake is van een overdrijven van vee uit de eene burgerlijke gemeente in de andere, gelooven wij, ook indien er al een behoorlijke titel bestond, dat hier het geval aanwezig is, bedoeld bij art. 17 der wet van 28 september tot 6 oktober 1791, sectie IV.

«La commune dont le droit de parcours sur une paroisse voisine sera restreint par des clôtures faites de la manière déterminée à l'article VI de cette section ne pourra prétendre à cet égard à aucune espèce d'indemnité, même dans le cas où son droit serait fondé sur un titre.»

Wil men deze wetsbepalingen, en de toepassing daarvan op het malenveld onder Putten, aan de billijkheid en regtvaardigheid toetsen, dan is het, bij eenig nadenken, duidelijk te zien, dat aan beide volkomen wordt voldaan; want eene grootere gemeenschap heeft ook meer behoefte en een grooter aantal vee te weiden.

Doch, om bij het regt te blijven en te eindigen: — Wij, die een geërfde zijn der maalschap onder Putten, wij ontzeggen aan elk, die niet daartoe behoort, het regt om zich met de beschikkingen over haren eigendom te bemoeijen. Wij moeten inzondergeid dat regt aan den oorspronkelijken eischer ontzeggen, *dewijl hij noch bezitter noch eigenaar is van eenig gedeelte der gronden, in die maalschap gelegen, noch ook door eenen bij de wet gevorderden titel bewezen heeft, bezitter te zijn van een zakeleijk regt op dezelve.* Verder beroepen wij ons op het daadzakelijk afgescheiden bestaan dier maalschap, en het afzonderlijk bezit door haar, ook krachtens het regt van verjaring, zoo wel vóór 1808, toen een dertigjarig bezit geldig

was boven zegel en brief, als andermaal na 1808 verkregen, en zulks voor zoover het in de dagen van ouds al anders kan zijn gesteld geweest. Wij wijzen openbaar op de bepaling van artikel 618 van het Code Napoleon en artikel 1113, thans 1114, van het Burgerlijk Wetboek; doch wij blijven eene uitspraak, die tot vereeniging zoude kunnen leiden van hetgeen eeuwenlang reeds gescheiden was, en die dus tot eene nieuwe scheiding en verandering zou kunnen voeren van den tegenwoordigen staat van bezit, als al te zeer strijdig beschouwen met die bepaling der wet, om niet steeds te vertrouwen, dat in deze twistzaak *niet de schijn maar waarheid en regt zal worden gehuldigd,*

— d.

Ingezonden stukken.

Vaarwel aan Nederland.

En ik ga u dan verlaten — Nederland! — Grond, die mij zaagt geboren worden, die getuige waart van lief en leed, dat mij trof, van zoo veel zoet en zuur, dat ik smaken moest.

Hebben dan de cosmopolitische denkbeelden mijne ziel zoo geheel vervuld, dat ik onverschillig geworden ben voor de eerste aller dengden: *vaderlandsliefde?*

Neen, vaderland! lief heb ik u wellicht meer dan iemand; ik gevoel het, nu ik u, wellicht voor altijd, verlaat; met innige belangstelling, ja, met angstige verwachting, zal ik steeds de gebeurtenissen gadeslaan, die van invloed op uw lot zijn kunnen; maar het is mij grievend niets te kunnen doen tot uw behoud, nu gij den afgrond te gemoet gaat, die u dreigt te verzwelgen; en daarom verlaat ik u!

Wat helpt het, dat ik mij met adressen tot het bestuur wend, met plannen tot verbetering voor de toekomst? — Wat heeft het uitgewerkt, dat ook ik mijne stem in de publieke dagbladen heb verheven tegen eene reeks van handelingen, die ons systematisch ten verdere voeren? — Wat helpt de stem van eenige weinigen, wanneer de groote menigte slechts met moeite uit den doodslaap te wekken is?

Daarom verlaat ik u, Nederland, omdat ik met mijne kinderen geene benarde toekomst wil te gemoet gaan, — want, is ergens het gezegde in het tweede gebod van mozes van toepassing, dan is het in het staatsbestuur: voor de misstappen der vaderen boeten de kinderen in het derde en vierde geslacht.

Hoe onzeker is uwe toekomst, Nederland! met een staatsbestuur, zoo als gij tot nu toe bezeten hebt, met ministers en geen ministerie! met volksvertegenwoordigers en geene vertegenwoordiging! Wat helpt het ook daar, wanneer eenige weinigen het goede willen, en wanneer men nergens gelijkheid van inzichten aantreft? — maar is dit wel anders mogelijk in een land, waar het volk door eene gebrekkige grondwet en een daartuit voortvloeiend gebrekkig verkiezingsstelsel belemmerd wordt, eene vertegenwoordiging te kiezen, welke dien naam ten volle verdient? — Is dit anders mogelijk in een land, waar het hoofd van den staat geene mannen schijnt te kunnen vinden, bekwaam om het vaderland volgens deszelfs behoeften en wenschen te helpen besturen.

Hoe onzeker is uwe toekomst, Nederland! bewoond door een sedert 30 jaren misleid en bedrogen volk, dat zoo kunstmatig door belastingen gedrukt wordt, dat het, zonder dezelve, voor een derde en misschien de helft goedkooper leven zoude, en dat het treurig vooruitzicht bezit, altijd nog meer te zullen moeten opbrengen. En dit arme volk roept men toe: *«Span uwe krachten in, om door industrie met uwe naburen te wedijveren.»* — Betalen de Duitsche naburen ook belasting voor elke bete broods, vleesch en wat niet al? De arbeidsloonen zijn daar dan ook de helft lager, en kunnen dit zijn, terwijl de arbeiders er even goed, in sommige opzichten beter, van leven, dan bij ons.

Hoe onzeker is uwe toekomst, Nederland! — Uwe scheepvaart en handel staat en valt met eene handelsmaatschappij, en deze met eene kolonie, het bezit van Java, het schoone en ongelukkige Java, het door verderfolijke monopolie-stelsels zoo gedrukte Java, dat er de eerste levensbehoeften schaarsch worden; de zondenbok, waarop Nederland een deel zijner schulden schuift, even als het volk Israëls in vroegere dagen een bok met zijne schulden belaadde, en in de woestijn wegzond. Deed Nederland wellicht meer voor Suriname? O neen! Suriname is zoo geheel verwaarloosd geworden, dat men nu, na een 30-jarig vreedzaam bezit, er eerst aan begonnen is te denken, om met 150 huisgezinnen eene oppervlakte, driemaal grooter dan geheel Nederland, te gaan bevolken.

Vaarwel dan, o mijn vaderland! aan gene zijde des oceaans, wil ik het ontwaken van uw, van mijn, volk uit zijnen doodslaap afwachten; eenige beweging der gemoederen en onrustige dromen geven daarop wel hoop, maar er zijn er nog te veel, die den ontwakenden toeroepen: *slaap maar door! het zal nog wel teregt komen!* — Maar gij, die dit roept, weet gij wel, dat, hoe langer gij den stroom tegenhoudt, deze te sterker woedt, als de dam eens doorbreekt. — Wanneer eens allen opstaan, gelijktijdig als één man opstaan. — O! dat ontwaken, — het zal verschrikkelijk zijn!

Z e, augustus 1843

W

Advertentiën.

Den 5den October 1843, overleed op huize ENGELENBURG te BRUMMEN, in den ouderdom van bijna 72 jaren, Vrouw **JUDITH VAN LENNEP**, Weduwe den Wel Edelen **NICOLAAS VAN WALREE**, zeer bevestigd door Kinderen, Betrekkingen en Vrienden.

VERKOOPING

VASTE GOEDEREN.

Ten gevolge Regterlijke afschaffing, zullen, ten verzoeken gezamenlijke Eigenaren, door Ministerie van den te Gendringen residenten Notaris **KARL SCHOTEN**, bij inzate op den 26sten October 1843, derdag den 26sten October en

toeslag op Donderdag den 9den November 1843, kens des morgens, om elf ure, ten huize van Heer **G. J. PIERIK**, te Zeddam, in het openbaar geveild en finaal verkocht worden:

No. 1. De **BOUWPLAATS**, *Berend Albersteede*, gelegen onder *Zeddam*, in de Buurtschap *Kilder*, *Braamt* en *Wijbergen*, bestaande uit **HUIS**, **SCHUUR**, **SCHOPPE**, **KOORNBERG**, **ERF**, **TUIN**, **BOOMGAARD** en onderhoorigen **BOUWLAND**, **WEIDE**, **BOSCH** en **HEIDEGROND**, ter gezamenlijke groote van ongeveer 41 Bunders; in gebruik van **WILLEM LUKASSEN**.

No. 2. Eene **HOFSTEDE**, genaamd *de Bittsteede*, bestaande in **HUIS** en **ACHTERHUIS**, **ERF**, **TUIN**, **BOOMGAARD** en onderhoorigen **BOUWLAND** en **BOSCHGROND**, ter gezamenlijke groote van ongeveer 14 Bunders, grootendeels in *Kilder* veld, ten deele onder *Wehl* gelegen, in pacht van **JAN LUKASSEN**.

Voorts No. 3. Eene **KATERSTEDEN**, genaamd *Broekslag*, gelegen in de Buurtschap *Ward* onder *Ettien*, Gemeente *Gendringen*, bestaande uit **HUIS**, **ERF**, **TUIN**, **BOOMGAARD** en aangelegd **BOUWLAND**, groot 3 Bunders en 71 Roeden.

En No. 4. Zes onderscheidene perceeltjes **BOUWLAND**, in het *Kilderveld*, onder *Zeddam* gelegen.

Informatiën zijn te bekomen ten Kantoor van genoemden Notaris te *Gendringen*. *Brieven franco.*

+++ Op Woensdag den 18den October 1843, aan het **VENBU-HUIS** te *Arnhem*, Verkoop van **GEREEDE GOEDEREN**.

Ut de Hand te Koop:

Een extra makke, goed gedresseerd en vlug bij den Weg loopende **HILF** met een zeer net **WAGENTJE**, alsmede een extra beste **VIGILANTE**, een zeer ligt **ROUCHETJE** voor vier personen voor een en twee paarden, zoo goed als nieuw; eene beste **CHARRETTE** met **Lederen KAP**, zoo goed als nieuw; een **KARRETJE** op veren voor vier personen; eene **TILBURIE** en eene **KIRIBOE**, beide nog zeer goed en sterk.

Een en ander te bevragen bij **J. H. SPANMAKERING**, Mr. Rijtnigmaker buiten de *Velper-Barrière*, te *Arnhem*. *Brieven franco.*

TE HUUR, even buiten *Arnhem*, aan den *Velpschen Weg*: een kapitaal **HEERENHUIS**, bevattende **acht KAMERS** en eene **MEIDE- en KNECHTKAMER**, **KEUKEN**, **REGEN- en POMPWATER**, ruimen **KELDER** en spaciösen **TUIN**, hebbende een riant uitzigt.

Te bevragen bij den Notaris **GODEFRON**. *Brieven franco.*

+++ In eene Apotheek binnen *Arnhem*, gelegenheid tot plaatsing van eenen **LEERLING**, en wordt tevens gelegenheid gegeven tot eene **WETENSCHAPPELIJKE OPLEIDING**. Adres met *Franco-brieven* onder Letter **D**, bij de Boekverkooper **P. A. DE JONG** in de *Koninklijke straat*, te *Arnhem*.

Prijzen der WAS-KAARSEN in alle grootten.

Hollandsch WAS-LICHT, per Pond 1/1
Transparent-KAARSEN, " " 1/1
Echte BOUGIES DE L'ETOILE van **DE MILLY**, te *Parijs*, (eenigst Depôt voor *Gelderland*) per Pond 0/1
Zoogenaamde **Echte PATENT-KAARSEN**, elders geanonceerd tot 80 Cent, voor 0/1
DITO 2de Kwaliteit 70 Cent, voor 0/1
Voorts ontvangen een Groot Assortiment **Engel-LAMPEN**, **BRANCHES** en **SPEEL-KANDELAAK** tot zeer lage prijzen; **LAMPEN-KOUSJES** à 5 per dozijn.

S. L. JACOBS, in het *Galanterie-Magazijn* te *Arnhem*. PS. Wegens de Feestdagen zal de Winkel 16 en 17 October gesloten zijn.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 10 Oct 2 El 0 Palm 0 duim; gew. 20 Duim;

Te *Arnhem*, bij **G. A. THIEME**, Boekverkooper.